

цртежи

мартиноски

1981

ЛИКОВ. САЛОН НА ДЛУМ

ИЗЛОЖБАТА Е ОТВОРЕНА ОД 7. ДО 29. АПРИЛ 1981. ГОДИНА

1981

Ц Р Т Е Ж И

**НИКОЛА
МАРТИНОСКИ**

ЦРТЕЖИТЕ НА НИКОЛА МАТИНОСКИ

Цртежите прикажани на оваа изложба се само мал дел од извонредно богатото творештво на Никола Мартиноски, а се настанати меѓу 1967 и 1971 година. Содржејќи низа одлики на сето претходно дејствување на уметникот во цртачката дисциплина, неговите дела од оваа етапа се izdelуваат и со некои посебни белези.

Така, карактеристично е воопшто за цртежот на Мартиноски дека е тој последица на специфична визуелна луцидност, на способноста да се продре во битната пластична оформеност на мотивот; и да се извлече, преку тоа, неговиот речиси апстрактен линеарен состав, во кој е содржана неговата суштина естетска, односно уметничка димензија. Оттука, цртачката постапка на Мартиноски уште од најстарите негови творби наметнува чувство за целосност и довершеност на уметничкото изразување. Цртежите на Мартиноски се потполно сраснати и со едновремениот развој на неговото сликарство; и во нив постојано се остварува таква експресивност преку која уметниковото внатрешно битие се искажува со немрвна сила: го претвора цртежот, движењето на линијата, во медиум на некоја некрекидна катарза. Како со тоа Мартиноски да ја ослободува својата свест од сè она што тлее под неа во длабочините на неговата личност. Од формално-стилска гледна точка, цртежот на Мартиноски речиси непрекинато и паралелно открива родственост, блискост со некои творби на европскиот експресионизам и со нашата средновековна уметност. Тие афинитети осцилираат од отвореност за привлечноста на Модилјаниевиот, потег полн со некоја „медитеранска“ рафинираност, болезненост, суптилна меланхолија и деформација што се доближува до своевиден маниризам; па сè до достигнување остра уочливост и отвореност за поангажирана комуникација со мотивот, во која се преплетуваат моменти на различни емоционални состојби на уметникот: сочувство, пред сè човечко, за обични секојдневни социјални проблеми на своите модели; возбуденост со драмата на човекот во вителот на природни катаклизми и лирски вознемирени, нагласено сензуални искажувања за животот, младоста, љубовта итн. Тоа е изразено со вешта, проучена дефор-

маџија, експресивна вознемиреност и разбиеност на чистата, оголена и истенчено арабескна линија.

Во годините кога се настанати сега изложените цртежи, Мартиноски оформи една цртачка и сликарска фаза што може да се определи како извесен „реалистички интермецо“ во неговото творештво: тоа е уметничка изразност што содржи стремеж кон понагласена соодветност со мотивот. Овие настојувања не беа доследно спроведени, зашто Мартиноски не можеше да се одрече од некои суштински белези на својата уметност.

Цртежите од оваа етапа често се изведени со впечатлива, виртуозна постапка. Мартиноски и во нив се служи единствено со пробивна, гола, скржава линија: со неа умее да го извлече карактеристичното не само во мотивот туку, без да настојува да го определи со цртачки средства, да го „навести“ просторот во кој тој е сместен. Така умртвената површина на белиот цртачки лист се претвора во ликовно логичен амбиент, во кој се остварува авантурата на уметниковиот потег.

Стремежот кон монументално разбрани, речиси патетично замислените стави забележани во сликите, особено се согледува во цртежите од оваа етапа што го имаат за мотив мајчинството. Во општата поставеност, тоа се женски фигури со дете, предадени најчесто во некаква „пирамидална“ насоченост на телата. Од тоа произлегува чувството на смиреност, здржаност, достоинство. Другпат, цртежите на Мартиноски се одликуваат со смислени скратувања на телата и со барање на впечатливи пози. Во мотивите што претставуваат повеќе женски и детски фигури, Мартиноски користи поразиграна, смела и извиена линија: со неа открива бизарни, необични и „предизвикувачки“ детали и пози.

Конечно, во сите овие творби повторно се разоткрива особеното разбирање на Мартиноски за човекот. И во најскромните членови на општествената пирамида уметникот ја пронаоѓа не само нивната резигнација, туку и убавината, благородството и достоинството на нивните личности.

Борис Петковски

THE HISTORY OF THE UNITED STATES

The history of the United States is a story of a young nation that grew from a small group of colonies to a powerful world superpower. It is a story of struggle, of triumph, and of the pursuit of the American dream.

The story begins with the first European settlers who came to North America in search of new lands and opportunities. They faced many hardships, but they persevered and built a new society.

Over time, the colonies grew and developed their own identity. They fought for independence from Britain and established a new government based on the principles of liberty and justice for all.

The United States has since become a global leader in many fields, including science, technology, and culture. It has also played a significant role in shaping the modern world.

As we look back on the history of the United States, we can see how far we have come and how much we have achieved. We can also learn from our mistakes and strive to create a better future for all.

СОДРЖИНА

1. Горда мајка, 1967 г.
2. Мајка Севдија, 1969 г.
3. Мајка што седи, 1969 г.
4. Чедо мое, 1967 г.
5. Тажна мајка, 1968 г.
6. Доилка, 1970 г.
7. Млада мајка со дете, 1968 г.
8. Девојчиња и момче, 1968 г.
9. Неџмија, 1967 г.
10. Две сестри со дете, 1968 г.
11. Момче и девојче, 1968 г.
12. Другарче, 1968 а.
13. Композиција IV, 1968 г.
14. Даира со керките, 1978 г.
15. Везира со детето, 1967 г.
16. Цигани II, 1968 г.
17. Мајка со дете, 1969 г.
18. Сон I, 1969 г.
19. Закрила, 1972 г.
20. Две другарки, 1968 г.
21. Три девојчиња, 1970 г.
22. Мајка со дете, 1968 г.
23. На починак, 1968 г.
24. Одмор, 1968 г.
25. Игра I, 1972 г.
26. Игра II, 1972 г.
27. Девојчиња, 1969 г.
28. Доилка XII, 1968 г.
29. Четири девојчиња, 1968 г.
30. Циганка со дете, 1969 г.
31. Другарки I, 1968 г.
32. Наза со бебето, 1970 г.
33. Девојчиња II, 1969 г.
34. Игра III, 1967 г.

INDEX

1. Introduction 1

2. The first part of the book 2

3. The second part of the book 3

4. The third part of the book 4

5. The fourth part of the book 5

6. The fifth part of the book 6

7. The sixth part of the book 7

8. The seventh part of the book 8

9. The eighth part of the book 9

10. The ninth part of the book 10

11. The tenth part of the book 11

12. The eleventh part of the book 12

13. The twelfth part of the book 13

14. The thirteenth part of the book 14

15. The fourteenth part of the book 15

16. The fifteenth part of the book 16

17. The sixteenth part of the book 17

18. The seventeenth part of the book 18

19. The eighteenth part of the book 19

20. The nineteenth part of the book 20

21. The twentieth part of the book 21

22. The twenty-first part of the book 22

23. The twenty-second part of the book 23

24. The twenty-third part of the book 24

25. The twenty-fourth part of the book 25

26. The twenty-fifth part of the book 26

27. The twenty-sixth part of the book 27

28. The twenty-seventh part of the book 28

29. The twenty-eighth part of the book 29

30. The twenty-ninth part of the book 30

31. The thirtieth part of the book 31

32. The thirty-first part of the book 32

33. The thirty-second part of the book 33

34. The thirty-third part of the book 34

35. The thirty-fourth part of the book 35

36. The thirty-fifth part of the book 36

37. The thirty-sixth part of the book 37

38. The thirty-seventh part of the book 38

39. The thirty-eighth part of the book 39

40. The thirty-ninth part of the book 40

41. The fortieth part of the book 41

42. The forty-first part of the book 42

43. The forty-second part of the book 43

44. The forty-third part of the book 44

45. The forty-fourth part of the book 45

46. The forty-fifth part of the book 46

47. The forty-sixth part of the book 47

48. The forty-seventh part of the book 48

49. The forty-eighth part of the book 49

50. The forty-ninth part of the book 50

51. The fiftieth part of the book 51

Уредник на каталогот: ПАСКАЛ ГИЛЕВСКИ
Технички уредник: ЛАЗАР СТАНКОВСКИ
Фотографии: МАРИН
Издава: ДЛУМ
Печат: З.О. Светлост ООЗТ „Графички“ — Скопје
Тираж: 500 ком.

